

---Romantismul ---

Romantismul—curent literar aparut in a doua jumatate a secolului XVIII, intai in Anglia, Germania si Franta.

Trasaturi :

1. *Preponderenta cultivarii sensibilitatii* , a imaginatiei si a fanteziei createoare in defavoarea ratiunii lucide;
2. *Evaziunea in trecut* care se realizeaza sub forma visului ,a somnului sau stari onirice (stari ale subconstientului)intr-un decor nocturn.
3. *Contemplarea naturii*, realizata sub forma descrierilor si a meditatiilor asupra universului.

- Temele sunt: istoria , natura, folclorul, traditia , realitatea sociala.

Natura este tema literara preferata la romantici, sau cadru pentru desfasurarea actiunii.

Nocturnul ,cosmicul, si marile dezlanturi (geneza , apocatastaza) se ilustreaza in imagini artistice.

Categorii estetice ca : feericul,fantasticul, macabrul, grotescul, uraul, sublimul diversifica viziunile poetice. Ca figura de stil se foloseste des antiteza.

4. *Interesul pentru traditie , istorie si folclor national.*

- Limbajul poetic se improspateaza si se nuanteaza prin expresii plastice luate din folclor , din graiul viu al poporului. Deasemenea sunt preluate povesti sau legende din folclor.

5. *Prezentarea unor personaje exceptionale*, cu caractere complexe, si bine individualizate, din toate mediile sociale, care actioneaza in imprejurari deosebite (conditia artistului de geniu in lume) intr-un cadru istoric adecvat,si se comporta conform propriilor lor sentimente.

- Apar figuri ca :inadaptatul, pesimistul, nebunul, demonul, geniul si personaje contradictorii.

6. *Importanta deosebita acordata sentimentelor omenesti* si mai ales iubirii,care, la romantici se integreaza armoniei universale.

- *Sentimentele si pasiunile primeaza* si se exprima puternic si divers.

Scriitorii dau frau liber imaginatie si creeaza o lume care poarta marca propriei lor personalitati.

7. *Descoperirea infinitului spatial si temporar*

8. *Libertate de creatie* , inclusiv la nivelul limbii literare (libertatea de exprimare),prin inlaturarea tuturor normelor:“nu exista reguli nici modele”

9. Ironia romantica bazata pe simularea acordului cu un anumit punct de vedere ce are drept scop tocmai accentuarea pozitiei fata de acesta.

Reprezentati: Hugo,Schiller,Puskin,Byron,Scott, Eminescu,Kogalniceanu,Alexandrescu , vasile Carlova,

---Symbolismul---

Apare in Franta in a doua jumătate a secolului XIX ca reactie impotriva parnasianismului.

Termenul este impus de Jean Moreas care in 1866 scrie un manifest literar. Precursorul simbolismului este considerat Baudelaire prin volumul "Corespunderi".

Simbolul este o figura de stil prin care se prezinta o idee abstracta ,cu ajutorul unui obiect ce apartine lumii fizice ,pe baza unei analogii.

Trasaturi :

1. *Respingerea prozaismului* , poezia fiind definita ca arta de a simtii. Poezia simbolista se constituie din "corespondente", "sugestii", "sinestezii" ,si simboluri- ea nu descrie ,nu nareaza ci sugereaza stari ale spiritului.
2. *Cultivarea simbolului* care sa exprime corespondentele si afinitatile dintre diferite elemente ale universului.
3. *Folosirea fortei de sugestiei* pt a exprima poetic corespondentele intre eul poetic si marele univers prin cultivarea senzatiilor olfactive,coloristice si auditive : "Parfum ,culoare ,sunet se-ngana si-si raspund".

Sinestezia :consta in combinarea mai multor senzatii de natura diferita:olfactive, vizuale ,auditive intr-un epitet metaforic sau o metafora ("sunet violet" ,"Primavara...o pictura parfumata cu vibrari de violet")

4. *Obsesia culorilor si a unor instrumente*: violet, alb, negru,galben/ vioara,flaut, pianul, fluier ,clavirul, pt a exprima anumite stari sufletesti.
5. *Inclinatia catre stari sufletesti nedefinite*
6. *Muzicalitatea interiorizata realizata cu ajutorul refrenului (leitmotiv)*
7. *Preferinta pt anumite teme si motive*: iubirea ca motiv de reverie, targul de provincie ca motiv al izolarii ,natura ca loc al corespondentelor.
8. *Cultivarea versului liber* prin cadenta ,repetitii, refrene, armonii, cuvinte rare si sonore,ritmul launtric. Poezia tinde spre incantatie si cantilena.
9. *Preferinta pentru mediul citadin* (anost, noroios,imund) cu cafenele, ospicii,cazarmi ,taverne ,periferii ,cocioabe ,parcuri dezolante.

Oamenii sunt deseori: nebuni, fitzici,vagabonzi, femei pierdute si morti.

Natura citadina devine simbol simbolist prin parcurile desfrunzite , solitare ,autumnale si prin momente crepusculare de penumbra si amurguri dezolante. Se subliniaza ca protest :soarta poetului condamnat si izolat, nostalgia evadarii spre taramuri exotice, obsesia mortii si pustiul sufletului.

Reprezentanti : Mallarme, Rilke

In literatura romana nu este un fenomen de imitatie ci o expresie moderna a poeziei, un fenomen autohtonizat.

A. MOMENTUL EXPER. Deschis de Macedonski care in 1892 a publicat un articol despre simbolism intitulat "Poezia viitorului"

Alti reprezentati sunt: Arghezii, St. Petica ,Elena Farago

B. Simbolismul exterior minulescian reprezentat de Minulescu

C. Simbolismul autentic bacovian--- G. Bacovia

---Samanatorismul---

Orientare traditionalista aparuta la inceputul sec. XX de revista "Samanatorul" infintata la 1901 de Vlahuta si Cosbuc, ca o revolta la adresa modernismului.

Trasaturi :

1. Satul este privit idilic, muzeu etnografic, arhiva folclorica subliniind frumusetea traditiilor si obiceiurilor, orasul fiind vazut ca un loc al pierzaniei.
2. Indeamna la contemplarea frumusetiilor vietii de la tara ,la intelegerea culturii si a mitologiei.
3. Dominat de o viziune romantica ,paseista.
4. Tema predilecta :refugiul in natura ---rezulta pastelul.
5. Taranimea si boierimea autohtona singurele clase pozitive---amenintate de civilizatia cosmopolita si corupta a orasului.

Reprezentanti :

Vlahuta ,Cosbuc, Emil Garleanu, Goga ,Stefan Petica.

---Poporanismul---

Orientare populara aparuta la inceputul secolului XX, ai carei reprezentanti considerau ca taranimea este adevaratul fond fond al poporului roman, depozitul valorilor spirituale si morale.

Poporanistii sustin ca s-ar putea crea o societate agrara care sa nu fie deranjata sau atinsa de industrializare. Ei atrag atentia asupra drepturilor nerespectate ale taranilor.

Trasaturi:

1. Vede mizeria in care traiesc taranii ,lipsa de instruire
2. Indeamna la revolta, la lupta pt drepturile taranimii
3. Dominat de o viziune realista, criticista
4. Propavadiuie dragostea fata de popor si datoria intelectualului fata de tarani si ideea ridicarii poporului prin cultura.

Reprezentanti : Agarbiceanu, Toparceanu,R. Rosetti , Sadoveanu.

---Parnasianismul---

Curent poetic aparut in Franta, la sfarsitul secolului XIX, ca o reactie impotriva romantismului si naturalismului.

Trasaturi :

1. Poezie impersonala, obiectiva ,rece ce neaga oglindirea subiectiva (a sentimentelor ,emotiilor,a vietii sociale) si abuzurile fanteziei.
2. Temele se realizeaza pe calea descrierii si repovestirii unor: mituri,legende ,meditatii filozofice.
3. Cultiva poezia cu forma fixa: sonet, rondel

4. Versul este plastic, se remarca prin rigoarea unor canoane si cizelare pana la perfectiune .
5. Se foloseste un vocabular stralucitor, un rafinament in stil ,sonoritati si rime rare.

Reprezentanti

Th. Gautier, Leconte de Lisle ,Th de Banville, Macedonski , I. Barbu